

Abstrakt

Pastierska expanzia do tatranských dolín vo Východných Tatrách začala najneskôr v 14. storočí. Vrcholom pastierstva bola valaská kolonizácia v 16. storočí. Pastieri bežne vyhánali svoje stáda do nadmorskej výšky nad 2000 m. n. m. Škody spôsobené pasením narástli do takých rozmerov, že sa pastva z niektorých území vylúčila. Po vzniku Tatranského národného parku bolo pastierstvo na území Vysokých a Belianskych Tatier na Slovensku úplne zakázané. V Poľsku sa podarilo pastierstvo obnoviť po približne 30 ročnej odmlke aj na území Tatrzańskiego Parku Narodowego v podobe tzv. kultúrneho výpasu, ktorý je realizovaný za prísnych podmienok, aby nedochádzalo ku poškodzovaniu prírody. Cieľom mojej práce bolo zistiť, či by sa dala pastva vrátiť na územie Tatranského národného parku a ak áno, tak za akých podmienok, aké by boli jeho výhody i nevýhody, a to komplexne, nielen z prírodného, ale aj zo sociálne-kultúrneho hľadiska. Inšpiratívna pre mňa bola práve kultúrna pastva v Poľsku a tiež ma zaujímalo, či v Poľsku sledujú nejaké negatíva regulovanej pastvy. Svoj výskum som robila v podobe pološtrukturovaných rozhovorov s odborníkmi, ale i laickou verejnosťou. Výsledky empirickej časti ukázali, že väčšina respondentov by si vedela predstaviť prinavrátenie pastvy za určitých podmienok, nie v takej intenzívnej miere ako to bolo pred uzákonením národného parku.

Kľúčové slová: Pastierstvo, ovce, Východné Tatry, Vysoké Tatry, Belianske Tatry, Tatranský národný park, Tatrzański Park Narodowy, pastierska eksploatacia